

การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีแบบพหุวิทยาการ เรื่อง เพลงและภูมิปัญญาชาวบ้าน
เมืองแปะครีว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ณัฐนิชา วรรณภักย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

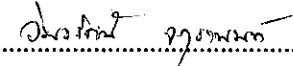
มิถุนายน 2549

ISBN 974-502-790-1

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

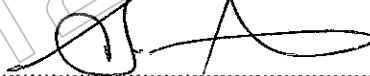
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ญัฐนิชาห์ วรรณภักย์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

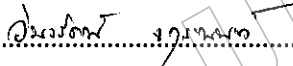
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

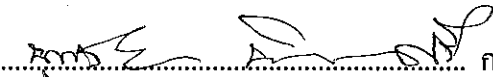

..... กรรมการ
(ดร. สุชาดา กรเพชรปาลี)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ดร. จิรา จันทรกระจำง)

..... กรรมการ
(ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์)

..... กรรมการ
(ดร. สุชาดา กรเพชรปาลี)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ บุญร่วม ทิพพศรี)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ 20 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2549

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมการวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษา

จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ประจำภาคต้น ปีการศึกษา 2548

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเอาใจใส่และความกรุณาอย่างสูงจาก
ดร. วิมลรัตน์ จตุรานนท์ ประธานควบคุมวิทยานิพนธ์และ ดร. สุชาดา กรเพชรปานิ กรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดีตลอดการทำ
วิจัยนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

กราบขอบพระคุณ ดร. จิรา จันทร์กระจ่าง ประธานคณะกรรมการสอบปากเปล่า
วิทยานิพนธ์และกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ
ในการปรับปรุง แก้ไข ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณ รศ. ดร. สุนทร บำเรอราชและผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณา
ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบคุณภาพหลักสูตรและเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
ตลอดทั้งให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

กราบขอบพระคุณ ผศ. ดร. สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตร
และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหงและ ดร. พูนสุข อุดม อาจารย์ประจำ
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา
ข้อเสนอแนะและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ นางมณฑา สมนบุญ ผู้อำนวยการโรงเรียนคัคครุณี นายพิชัย ทิพย์ารมณ
รองผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ นางสาวอภรณ์ เขียวประมุข นางสาวสิรมล พุ่มพุกภัย Miss Andrea
Donoven ครูผู้สอนรายวิชาที่บูรณาการ Mr. Simon Marks ผู้ให้คำปรึกษาการเขียนบทคัดย่อ
ภาษาอังกฤษ นางสาวสุเบศรา ปาทานและนางอาภา สระพรหม ผู้ประสานงานและเขียน
แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ตลอดจนวิทยากรท้องถิ่น ผู้ปกครอง
นักเรียนและขอขอบใจนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 และ 2/10 ที่ให้ความร่วมมือในการวิจัย
เป็นอย่างดี

กราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ผู้ให้ทุกสิ่งในชีวิตและขอขอบพระคุณญาติ, พี่น้อง,
และเพื่อน ๆ ทุกคนที่สนับสนุน เป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาของการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา
มารดา ครูบาอาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิัจยนับแต่ต้นตราบจนทุกวันนี้

ณัฐนิชาห์ วรรณภักดิ์

47925412: สาขาวิชา: หลักสูตรและการสอน; กศ.ม. (หลักสูตรและการสอน)

คำสำคัญ: หลักสูตรบูรณาการ/ สารคดี/ พหุวิทยาการ/ เพลงและภูมิปัญญาชาวบ้านเมืองแปดริ้ว

ณัฐนิชาห์ วรรณภักดิ์: การพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสารคดีแบบพหุวิทยาการ เรื่อง เพลงและภูมิปัญญาชาวบ้านเมืองแปดริ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

(THE DEVELOPMENT OF A MULTIDISCIPLINARY INTEGRATED CURRICULUM ON THE SUBJECT OF MUSIC, SONGS AND LOCAL WISDOM OF PAD RIEW TOWN FOR MATHAYOMSUKSA 2 STUDENTS) อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์: วิมลรัตน์ จตุรานนท์, ค.ศ., สุชาดา กรเพชรปณี, Ph.D. 320 หน้า. ปี พ.ศ. 2549. ISBN 974-502-790-1

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสารคดีแบบ พหุวิทยาการ เรื่อง เพลงและภูมิปัญญาชาวบ้านเมืองแปดริ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการบูรณาการ รายวิชา ศิลปศึกษา 2 สังคมศึกษา 2 ภาษาไทย 2 และภาษาอังกฤษ 2 โดยมี ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตร 4 ขั้นตอน คือ 1) การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน 2) การสร้างหลักสูตร 3) การทดลองใช้หลักสูตร 4) การปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนคัคครุณี จังหวัดฉะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดทักษะการขับร้องประสานเสียง แบบวัดเจตคติ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที (t - Test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ได้หลักสูตรบูรณาการที่มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมาก หลักสูตรมีองค์ประกอบครบถ้วน มีความสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นและความเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการสูงกว่า ก่อนการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. ทักษะการขับร้องประสานเสียงเพลงประจำจังหวัดฉะเชิงเทราหลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
4. เจตคติของนักเรียนต่อหลักสูตรบูรณาการหลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการ สูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

47925412: MAJOR: CURRICULUM AND INSTRUCTION;

M.Ed. (CURRICULUM AND INSTRUCTION)

KEYWORDS: INTEGRATED CURRICULUM/ THE SUBJECT OF MUSIC/

MULTIDISCIPLINARY/ SONGS AND LOCAL WISDOM OF PAD RIEW TOWN

NATNICHAWANNAPALAI: THE DEVELOPMENT OF A MULTIDISCIPLINARY
INTEGRATED CURRICULUM ON THE SUBJECT OF MUSIC, SONGS AND LOCAL

WISDOM OF PAD RIEW TOWN FOR MATHAYOMSUKSA 2 STUDENTS. THESIS

ADVISORS: WIMONRAT CHATURANON, Ph.D., SUCHADA KORNPETPANE, Ph.D.

320 P. 2006. ISBN 974-502-790-1

The purpose of this research was to develop a multidisciplinary integrated curriculum on the subject of music, songs and local wisdom of Pad Riew town for Mathayomsuksa 2 students with Art 2, Social Studies 2, Thai 2 and English 2. The 4 steps of the curriculum development procedure are as follows: 1) basic information study, 2) curriculum development, 3) curriculum implementation, and 4) curriculum revision. The sample used in this research consisted of 50 Mathayomsuksa 2 students at Datdaruni School, Chachoengsao Province, in the second semester of the academic year 2005. The academic material used in the research were lesson plans; an achievement test; the singing skill measurement chorus; an attitude test. The data was analyzed through use of mean, standard deviation, and t – test.

The results were as follows:

1. The integrated curriculum was found to be rated at a very high level. The curriculum was completed and the components were found appropriate for local communities. Also the curriculum can be applied for teaching and learning.
2. The student's post – test achievements were significantly higher than that of the pre – test ($p < .01$)
3. The student's singing skills on chorus song of Chachoengsao were also assessed and found to be significantly higher than that of the pre – test ($p < .01$)
4. The student's attitude towards the integrated curriculum revealed that the post – test was significantly higher than that of the pre – test ($p < .01$)

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544.....	12
กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ.....	16
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	22
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	26
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.....	29
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับหลักสูตร.....	32
ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร.....	46
หลักสูตรบูรณาการและวิธีการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ.....	51
เจตคติ.....	70
การประเมินผลตามสภาพจริง.....	73
สาระที่ใช้ในการทำหลักสูตร.....	77
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	91
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	100
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	100

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างหลักสูตร.....	106
ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้หลักสูตร.....	112
ขั้นตอนที่ 4 การปรับปรุง แก้ไขหลักสูตร.....	121
4 ผลการวิจัย.....	123
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิจัย.....	123
ผลการประเมินหลักสูตรเบื้องต้น.....	123
ผลการทดลองใช้หลักสูตร.....	124
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	127
สรุปผล.....	127
อภิปรายผล.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	141
บรรณานุกรม.....	143
ภาคผนวก.....	154
ภาคผนวก ก.....	155
ภาคผนวก ข.....	157
ภาคผนวก ค.....	165
ภาคผนวก ง.....	185
ภาคผนวก จ.....	246
ภาคผนวก ฉ.....	258
ภาคผนวก ช.....	262
ภาคผนวก ซ.....	311
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	320

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคปุษของค์ (Pussance Measure).....	44
2 รูปแบบของการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างวิชา 4 รูปแบบ.....	57
3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างวิชา (Interdisciplinary).....	58
4 ความสัมพันธ์ของหลักสูตรบูรณาการและการจัดการเรียนรู้บูรณาการ.....	65
5 ตารางวิเคราะห์ความเหมาะสมของหัวข้อการประเมินการขับร้องประสานเสียง.....	117
6 ผลการประเมินหลักสูตร โดยใช้เทคนิคการประเมินหลักสูตรแบบปุษของค์ (Puissiance Measure).....	124
7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการ และหลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการ.....	125
8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะการขับร้องประสานเสียงเพลงประจำจังหวัด ฉะเชิงเทราหลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้.....	125
9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติที่มีต่อหลักสูตรก่อนการทดลองใช้ หลักสูตรบูรณาการและหลังการทดลองใช้หลักสูตรบูรณาการ.....	126
10 ตารางการประเมินหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีแบบพหุวิทยาการ เรื่อง เพลงและ ภูมิปัญญาชาวบ้านเมืองแปะริ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้านจุดประสงค์ การเรียนรู้ (จ) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (ก) ด้านวัดและประเมินผล (ว) (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1 รศ. ดร. สุนทร บำเรอราช).....	166
11 ตารางการประเมินหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีแบบพหุวิทยาการ เรื่อง เพลงและ ภูมิปัญญาชาวบ้านเมืองแปะริ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้านจุดประสงค์ การเรียนรู้ (จ) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (ก) ด้านวัดและประเมินผล (ว) (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 2 ดร. เทพนคร ทาตง).....	168
12 ตารางการประเมินหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีแบบพหุวิทยาการ เรื่อง เพลงและ ภูมิปัญญาชาวบ้านเมืองแปะริ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้านจุดประสงค์ การเรียนรู้ (จ) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (ก) ด้านวัดและประเมินผล (ว) (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 3 นางพิศวาท น้อยมณี).....	170

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
13 ตารางการประเมินหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีแบบพหุวิทยาการ เรื่อง เพลงและ ภูมิปัญญาชาวบ้านเมืองแปะครีว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้านจุดประสงค์ การเรียนรู้ (จ) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (ก) ด้านวัดและประเมินผล (ว) (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 4 นางสมพร ดิลกศรี).....	172
14 ตารางการประเมินหลักสูตรบูรณาการสาระดนตรีแบบพหุวิทยาการ เรื่อง เพลงและ ภูมิปัญญาชาวบ้านเมืองแปะครีว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้านจุดประสงค์ การเรียนรู้ (จ) ด้านกิจกรรมการเรียนรู้ (ก) ด้านวัดและประเมินผล (ว) (ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 5 นางกมลพันธ์ พยัคเกษมโสภณ).....	174
15 ตารางกำหนดเนื้อหาและพฤติกรรมรวัดของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนหลักสูตรบูรณาการ.....	176
16 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรบูรณาการ.....	177
17 แสดงค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดเจตคติ ต่อหลักสูตรบูรณาการ โดยใช้ t-Test.....	179
18 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักสูตรบูรณาการ ของกลุ่มทดลองที่เปรียบเทียบ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	181
19 แสดงคะแนนทักษะการขับร้องประสานเสียงเพลงประจำจังหวัดพะเยา เปรียบเทียบกับเกณฑ์การผ่านขั้นต่ำ 7 คะแนน.....	183
20 ตารางค่าเฉลี่ยคะแนนเจตคติต่อหลักสูตรบูรณาการของกลุ่มทดลองที่เปรียบเทียบ ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน.....	184

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	องค์ประกอบของหลักสูตร.....	37
2	รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของไทเลอร์.....	47
3	รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของทาบ.....	49
4	รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรของโบแฮมปี.....	50
5	แผนผังโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 มาร์ชละเชิงเทรา.....	108
6	แผนผังโนทัศน์หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ละเชิงเทรานาสุข.....	109
7	ขั้นตอนการพัฒนาหลักสูตรบูรณาการสาระคนตรีแบบพหุวิทยาการ เรื่อง เพลงและภูมิปัญญาชาวบ้านเมืองแปดริ้ว สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.....	122
8	การสนทนากลุ่มเพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการสร้างหลักสูตร ณ ห้องประชุมวิชาการ โรงเรียนคัคครุณี.....	312
9	นายพิชัย ทิพยารมณ ร่องผู้อำนวยการกลุ่มวิชาการ ประธานการสนทนากลุ่ม.....	312
10	ตัวแทนครูร่วมแสดงความคิดเห็นในการสร้างหลักสูตร.....	313
11	ตัวแทนนักเรียนร่วมแสดงความคิดเห็นในการสร้างหลักสูตร.....	313
12	นักเรียนศึกษาแหล่งเรียนรู้วัดโสธรวรารามวรวิหาร.....	314
13	นักเรียนจัดทำแผนผังโนทัศน์.....	314
14	นักเรียนเรียนรู้กับครูภูมิปัญญาท้องถิ่น การสานทองเหลือง สีน้าหนึ่งคำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ คำบลทำไข่.....	315
15	นักเรียนศึกษาการสานทองเหลืองกับครูภูมิปัญญาท้องถิ่นและแลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน.....	315
16	นักเรียนฝึกการขับร้องประสานเสียงแบบรวนค์เพลง “มาร์ชละเชิงเทรา”.....	316
17	นักเรียนฝึกการขับร้องประสานเสียง 2 แนว เพลง “ละเชิงเทรานาสุข”.....	316
18	นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมกลุ่ม.....	317
19	นักเรียนนำเสนอผลงานกลุ่ม.....	317
20	การเรียนรู้ เรื่อง OTOP: Brass Weaving Products.....	318
21	นักเรียนเรียนรู้กับ Miss Andrea Donovan.....	318
22	นักเรียนนำเสนอโครงงานบูรณาการ.....	319
23	ผู้วิจัยและคณะครูผู้ร่วมสอน นางสาวอาภรณ์ เขียรประมุข Miss Andrea Donovan นางสิริรามล พุ่มพฤษณ์ นางณัฐนิชาห์ วรรณนภลัย.....	319